

ת נ ך
על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית
מרכיב 70% מן הרמה הרגילה

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.
פרק ראשון	—	היסטוריוגרפיה ונבואה	—	(28x2)	—	56 נקודות
פרק שני	—	נושאי חובה	—	(8x3)	—	24 נקודות
פרק שלישי	—	נושאי ההרחבה	—	(8x1)	—	8 נקודות
פרק רביעי	—	קטע שלא נלמד	—	(4x3)	—	12 נקודות
	—	סה"כ	—		—	100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד. (2) התרכז ב**נושא**. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שנרצוץ לכתוב כ**טיוטה** (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון — היסטוריוגרפיה ונבואה (56 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 1-3.

בכל שאלה שבחרת, ענה על סעיף א — חובה (12 נקודות) ועל שניים מן הסעיפים ב-ד (לכל סעיף — 8 נקודות).

(לכל שאלה — 28 נקודות)

1. קרא מלכים א, י"ט, 18-1.

ויגד אחאב

לְאִיזָבֵל אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהֵיוּ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר הָרַג אֶת־
ב כָּל־הַנְּבִיאִים בַּחֶרֶב: וְהִשְׁלַח אִיזָבֵל מִלֶּאֱדָם אֶל־אֱלֹהֵיוּ לֵאמֹר
ג פֹּה־יַעֲשׂוּן אֱלֹהִים וְכֹה יִסְפֹּן כִּי־בָעַת מַחֲדֵי אֲשִׁים אֶת־נַפְשִׁיךָ
ד כַּנֶּפֶשׁ אֶחָד מֵהֵם: וַיֵּרָא וַיִּקָּם וַיֵּלֶךְ אֶל־נַפְשׁוֹ וַיָּבֵא בְּאֹד שִׁבְעַת
ו אֲשֶׁר לִיהוּדָה וַיִּנַּח אֶת־נַעֲרֵי שָׁם: וְהוּא־הֵלֶךְ בַּמִּדְבָּר הַדֶּרֶךְ יוֹם
ז וַיָּבֵא וַיֵּשֶׁב תַּחַת רְתֵם אַחַת וַיִּשְׁאַל אֶת־נַפְשׁוֹ לְמוֹת וַיֹּאמֶר
ח רַב עֲתָה יְהוָה: קַח נַפְשִׁי כִּי לֹא־טוֹב אֲנִי מֵאַבְתָּי: וַיִּשְׁכַּב
ט וַיִּישָׁן תַּחַת רְתֵם אֶחָד וְהִנֵּה־זֶה מִלֶּאֱדָם נֹגֵעַ בּוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ קוּם
י אֲכֹל: וַיִּבֹט וְהִנֵּה מִרְאֲשֵׁתוֹ עֵגֶת דִּצְפִים וְצִפְחַת מִים וַיֹּאכַל
יא וַיִּשָׁת וַיֵּשֶׁב וַיִּשְׁכַּב: וַיִּשְׁכַּב מִלֶּאֱדָם יְהוָה: שְׁנֵית וַיִּגְעֵבֵוּ וַיֹּאמֶר
יב קוּם אֲכֹל כִּי רַב מִמֶּךָ הַדֶּרֶךְ: וַיִּקָּם וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתָּה וַיֵּלֶךְ
יג בְּכַתֹּף הָאֵבֶלֶה הִיא אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה עַד הָרַג
יד הָאֱלֹהִים הַרְבִּי: וַיָּבֵא־שָׁם אֶל־הַמַּעֲרָה וַיִּלֵּן שָׁם וְהִנֵּה דַבָּר
טו יְהוָה אֱלֹוֵי וַיֹּאמֶר לוֹ מִה־לֶּךָ פֹּה אֱלֹהֵיוּ: וַיֹּאמֶר קָנָא קָנָאתִי
טז לַיהוָה: אֱלֹהֵי צְבָאוֹת כִּי־עֲזָבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־
יז מִזְבְּחֵיךָ הָרְסוּ וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בַחֶרֶב וְאוֹתָר אֲנִי לְבָדִי
יח וַיִּבְקְשׂוּ אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ: וַיֹּאמֶר צֵא וְעַמְדַת בְּהָר לִפְנֵי
יט יְהוָה וְהִנֵּה יְהוָה עֹבֵר וְרוּחַ גְּדֹלָה וְחֹזֶק מִפָּרֶק הַיָּם וּמִשִּׁבְרֵי
כ סֻלְעִים לִפְנֵי יְהוָה: לֹא בְרוּחַ יְהוָה: וְאַחַר הָרוּחַ רָעַשׁ לֹא בְרַעַשׁ
כא יְהוָה: וְאַחַר הָרַעַשׁ אִישׁ לֹא בָאֵשׁ יְהוָה: וְאַחַר הָאֵשׁ קוּל
כב דְּמָמָה דָּקָה: וַיְהִי כִשְׁמַע אֱלֹהֵיוּ וַיִּלֵּט פָּנָיו בְּאַדְרָתוֹ
כג וַיֵּצֵא וַיַּעֲמֵד פֶּתַח הַמַּעֲרָה וְהִנֵּה אֱלֹוֵי קוּל וַיֹּאמֶר מִה־לֶּךָ
כד פֹּה אֱלֹהֵיוּ: וַיֹּאמֶר קָנָא קָנָאתִי לַיהוָה: אֱלֹהֵי צְבָאוֹת
כה כִּי־עֲזָבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מִזְבְּחֵיךָ הָרְסוּ וְאֶת־
כו נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בַחֶרֶב וְאוֹתָר אֲנִי לְבָדִי וַיִּבְקְשׂוּ אֶת־נַפְשִׁי
כז לְקַחְתָּהּ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹוֵי לֶךְ שׁוּב לְדַרְכְּךָ

/המשך בעמוד 3/

מְדַבֵּרָה דְמִשְׁק וּבָאת וּמְשַׁחַת אֶת-חֹזְאֵל לְמֶלֶךְ עַל-אָרֶס:
 וְאֵת יְהוָה בֶּן-נְמוּשֵׁי תַמְשַׁח לְמֶלֶךְ עַל-יִשְׂרָאֵל וְאֵת-אֱלֹהֵי שָׁעַ
 בֶּן-שָׁפֵט מֵאֲבֵל מַחֹלָה תַמְשַׁח לְנָבִיא תַחְתִּיךָ: וְהָיָה הַנְּמַלֵּט
 מִחֶרֶב חֹזְאֵל יָמִית יְהוָה וְהַנְּמַלֵּט מִחֶרֶב יְהוָה יָמִית אֱלֹהֵי שָׁעַ:
 וְהַשְׂאֲרָתִי בְיִשְׂרָאֵל שְׁבַעַת אֲלָפִים כָּל-הַבְּרָכִים אֲשֶׁר לֹא-
 כָּרְעוּ לַפְּעַל וְכָל-הַפָּה אֲשֶׁר לֹא-נִשְׁקָ לּוֹ:

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים 1-10 בקטע שלפניך.

(1) על פי פסוקים אלה, מהו הלך הרוח שאליהו שרוי בו? בסס את דבריך על הכתוב.
(4 נקודות)

(2) הסבר שני סיבות להלך רוח זה. בסס את דבריך על הכתוב. (8 נקודות)

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. (1) בקטע שלפניך מלאך ה' פונה אל אליהו פעמיים ואומר לו לאכול.

מהו הדבר שהוסיף המלאך בפנייתו השנייה לאליהו, ומהי הסיבה לתוספת זו?
(4 נקודות)

(2) המילה "רב" מוזכרת בדברי אליהו בפסוק 4 ובפנייה השנייה של מלאך ה' לאליהו
בפסוק 7.

הסבר את משמעות המילה "רב" על פי הקשרה בכל אחד מן הפסוקים.
(4 נקודות)

ג. קרא פסוק 10 בקטע שלפניך.

(1) אליהו מאשים את העם בכמה מעשים חמורים. ציין שניים מהם. (3 נקודות)

(2) קרא פסוקים 15-18 בקטע שלפניך.

לדעתך, האם ה' מקבל את דברי האשמה של אליהו? הסבר, ובסס את דבריך על
הכתוב. (5 נקודות)

ד. ממחזור סיפורי אליהו נראה שאליהו היה נביא קיצוני ובלתי מתפשר.

(1) על פי פסוקים 11-12, בדברי ה' מובעת ביקורת על התנהגות זו של אליהו.
הסבר קביעה זו. (4 נקודות)

(2) על פי פסוקים 11-14 בקטע שלפניך, האם הבין אליהו את הביקורת הזאת של ה'
ולמד ממנה? בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)

/המשך בעמוד 4/

מלכים ב, ט"ו, 1-22

א
בשנת
ב עשרים ושבע שנה לירבעם מלך ישראל מלך עזריה בן
ב אמציה מלך יהודה: בן-שש עשרה שנה היה במלכו
והמשים ושתים שנה מלך בירושלם ושם אמו יכליהו
ג מירושלם: ויעש הישר בעיני ה' ככל אשר-עשה אמציהו
ד אביו: רק הבמות לא-סרו עוד העם מזבחים ומקטרים
ה בבמות: וינגע ה' את-המלך ויהי מצרע עד-יום מתו
וישב בבית החפזית ויותם בן-המלך על-הבית שפט את-
ו עם הארץ: ויתר דברי עזריהו וכל-אשר עשה הלא-הם
ז כתובים על-ספר דברי הימים למלכי יהודה: וישכב עזריה
עם-אבתיו ויקברו אתו עם-אבתיו בעיר דוד וימלך יותם בנו
ח תחתיו: בשנת שלשים ושמונה שנה לעזריהו
מלך יהודה מלך זכריהו בן-ירבעם על-ישראל בשמרון
ט ששה חדשים: ויעש הרע בעיני ה' כאשר עשו אבתיו לא
סר מחטאות ירבעם בן-נבט אשר החטיא את-ישראל:
י ויקשר עליו שלם בן-יבש ויכהו קבל-עם ומיתוהו וימלך
יא תחתיו: ויתר דברי זכריה הנם כתובים על-ספר דברי הימים
יב למלכי ישראל: הוא דבר-ה' אשר דבר אל-יהוא
לאמר בני דביעים ישבו לך על-כפאי ישראל ויהי-
יג בן: שלום בן-יבש מלך בשנת שלשים ותשע
יד שנה לעזריה מלך יהודה וימלך ירח-ימים בשמרון: ויעל
מנחם בן-גדי מתרצה ויבא שמרון ויך את-שלום בן-יבש
ט בשמרון ומיתוהו וימלך תחתיו: ויתר דברי שלום וקשרו
אשר קשר הנם כתובים על-ספר דברי הימים למלכי
טו ישראל: אז יכה-מנחם את-תפסח ואת-כל-אשר-בה
ואת-גבוליה מתרצה כי לא פתח ויך את פל-ההרותיה
יז בקע: בשנת שלשים ותשע שנה לעזריה מלך
יהודה מלך מנחם בן-גדי על-ישראל עשר שנים בשמרון:
יח ויעש הרע בעיני ה' לא-סר מעל חטאות ירבעם בן-נבט

ט אשר החטיא את ישראל כל ימיו: בא פול מלך אשור על-
הארץ ויתן מנחם לפול אלף כפר כסף להיות ידיו אתו
כ להחזיק הממלכה בידו: ויצא מנחם את הכסף על ישראל
על כל גבורי החיל לתת למלך אשור חמשים שקלים כסף
כא לאיש אחד וישב מלך אשור ולא עמד שם בארץ: ויתר
דברי מנחם וכל אשר עשה הלאה הם כתובים על ספר
כב דברי הימים למלכי ישראל: וישכב מנחם עם אבתיו ומלך
פקחיה בנו תחתיו:

מלכים ב, ט"ו, 27-29

בשנת

ט
חמשים ושתים שנה לעזריה מלך יהודה מלך פקח בן-
כ רמליהו על ישראל בשמרון עשרים שנה: ויעש הרע בעיני
ה': לא סר מן חטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את-
כ ישראל: בימי פקח מלך ישראל בא הגלת פלאסר מלך
אשור ויקח את עיון ואת אבל בית מעכה ואת ינוח ואת-
קדש ואת חצור ואת הגלעד ואת הגלילה כל ארץ נפתלי
ויגלם אשורה:

(שים לב: סעיפי השאלה בעמוד הבא)

/המשך בעמוד 6/

ענה על סעיף א (חובה)

א. ירבעם בן נבט מוזכר בפסוק 9 ובפסוק 18, אף על פי שמלך כמאתיים שנה לפני שאירעו המאורעות המתוארים בפסוקים אלה. מהי התרומה של הזכרת ירבעם בפרק זה? הסבר.
ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. (1) בקטעים שלפניך יש סקירה של המלכים שמלכו בישראל וביהודה, ונאמר שבזמן שבישראל מלכו חמישה מלכים, ביהודה מלך אחד, עזריה / עוזיהו.

מהו הרעיון שההיסטוריוגרף מבקש להביע באמצעות סקירה זו? (4 נקודות)

(2) קרא את דברי ב' עודד ומ' קוכמן שלפניך:

...כשנצטרע [חלה בצרעת] עוזיהו (=עזריהו), שימשו יותם בנו ואחריו גם אחז נכדו שותפים במלוכה.

(ב' עודד, מ' קוכמן, עולם התנ"ך, מלכים ב)

הכתוב המקראי שלפניך אינו מזכיר במפורש שיותם ואחז היו שותפים במלוכה של עזיהו.

כיצד איר הזכרת מידע זה מחזקת את הרעיון שצינת בתת-סעיף (1)? הסבר.

(4 נקודות)

ג. קרא פסוקים 16, 19-20 שלפניך.

(1) בפסוק 16 מוזכרת העיר האשורית "תפסח". יש חוקרים המעדיפים לקרוא "תפוח" (עיר בממלכת ישראל) במקום "תפסח".

הסבר מדוע הקריאה "תפוח" מציגה את מנחם באור שלילי מאוד.

(4 נקודות)

(2) מדוע האמור בפסוקים 19-20 יכול לשלול את הקריאה "תפסח"? (4 נקודות)

ד. קרא פסוקים 27-29 שלפניך.

(1) בימי פקח בן רמליהו התחיל השלב הראשון של חורבן ממלכת ישראל.

תאר שלב זה, ובסס את דבריך על הכתוב. (5 נקודות)

(2) קרא גם מלכים ב, י"ז, 6.

מהי השנה (הלועזית) שבה התרחש האירוע המתואר בפסוק זה? (3 נקודות)

ישעיה א', 1-9

א חזון ישעיהו בן-אמוץ אשר חזה על-יהודה וירושלם בימי
 ב עזיהו יותם אחז יחזקיהו מלכי יהודה: שמעו שמים והאזינו
 ג ארץ כי ה' דבר בנים גדלתי ורוממתי והם פשעו בי: ידע
 שור קנהו וחמור אבוס בעליו ישראל לא ידע עמי לא
 ד התבונן: היוגוי חטא עם כבד עון זרע מרעים בנים משחיתים
 ה עזבו את-ה' נאצו את-קדוש ישראל גזרו אחזר: על מה
 ו תבו עוד תוסיפו סרה כל-ראש לחליו וכל-לבב דוי: מכה-רגל
 ז ועד-ראש אין-בו מתם פצע וחבורה ומכה טריה לא-זרו
 ח ולא חבשו ולא רפכה בשמן: ארצכם שממה עריכם שרפות
 ט אש אדמתכם לנגדכם זדים אכלים אתה ושממה כמהפכת
 י זדים: ונותרה בת-ציון כסכה בכרם כמלונה כמקשה פעיר
 יא נצורה: לולי ה' צבאות הותיר לנו שריד פמעט כסדם
 היינו לעמדה דמינו:

ישעיה א', 18-23

יב לכו-נא ונוכחה יאמר ה' אס-יהיו
 יג חטאיכם בשנים בשלג ילפינו אס-יאדימו כתולע בצמר יהיו:
 יד אס-תאבו ושמעתם טוב הארץ תאכלו: ואס-תמאנו
 טו ומדינתם חרב תאכלו כי פי ה' דבר: איכה
 יז היתה לזונה קדיה נאמנה מלאתי משפט צדק ילין בה ועתה
 יח מרצחים: כספך היה לסיגים סבאך מהול במים: שריד
 יט סודרים וחברי גנבים כלו אהב שחד ודרך שלמנים יתום לא
 כ ישפטו וריב אלמנה לא-יבוא אליהם:

ענה על סעיף א (חובה).

- א. בפסוקים 1-9 שלפניך נרמז על אירוע הרסני שהתרחש ביהודה בימי חזקיהו.
(1) מהו האירוע, ובאיזו שנה (לועזית) התרחש אירוע זה? (6 נקודות).
(2) על פי פסוקים 7-8, מה היו התוצאות של האירוע שהזכרת בתת-סעיף (1)? (6 נקודות)

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

- ב. בפסוקים 2-3 שלפניך אלוהים טוען טענה קשה נגד העם.
(1) על פי פסוק 2, מהי טענה זו? (4 נקודות)
(2) ציין את אחד מן הדימויים המוזכרים בפסוק 3, והסבר כיצד הוא מדגיש את הטענה שבפסוק 2. (4 נקודות)

ג. קרא פסוקים 18-20 שלפניך.

- (1) ה' מבטיח לעם שינוי. מהו שינוי זה? (4 נקודות)
(2) מהי הפעולה של העם שתאפשר את השינוי שציינת בתת-סעיף (1), ומהי הפעולה שתמנע אותו? (4 נקודות)

ד. קרא פסוקים 21-23 שלפניך.

- (1) בפסוקים אלה הנביא מבקר את המצב החברתי השורר ביהודה. הבא מן הכתוב שתי דוגמאות למצב חברתי זה, והסבר אותן. (4 נקודות)
(2) קרא גם מלכים ב, י"ח, 5-6. האם הביקורת של הנביא עולה בקנה אחד עם המסופר על תקופתו במלכים ב, י"ח, 5-6? נמק. (4 נקודות)

פרק שני — נושאי החובה (24 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 4-7 (לכל שאלה — 8 נקודות).

חוק

4. קרא דברים ו', 10-14.

וְהָיָה כִּי יֵצֵא אֱלֹהֶיךָ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לֵאמֹר לֵיכָחֵק
 וְלִיעֲקֹב לְתֵת לְךָ עָרִים גְּדֹלוֹת וְטֹבֹת אֲשֶׁר לֹא-בָנִיתָ: וּבָתִּים
 מְלֵאִים כָּל-טוֹב אֲשֶׁר לֹא-מְלֵאתָ וּבְרֵית חֲצוּבִים אֲשֶׁר לֹא-
 חָצַבְתָּ כְּרָמִים וְזֵיתִים אֲשֶׁר לֹא-נִטְעַתָּ וְאֹכְלֵת וְשֹׁבַעַת: הַשְּׂמֹד
 לְךָ פֶּן-תִּשְׂכַּח אֶת-יְיָ: אֲשֶׁר הוֹצִיאָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית
 עַבְדִּים: אֶת-יְיָ אֱלֹהֶיךָ תִירָא וְאֵתוֹ תַעֲבֹד וּבְשֵׁמוֹת שְׁבַע: לֹא
 תִלְכֹּן אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֶיכֶם:

- א. מה הן שתי האזהרות שבפסוקים אלה? (3 נקודות)
- ב. הבא מן הקטע נימוק לכל אחת מן האזהרות, והסבר אותן. (5 נקודות)

חכמה

5. קרא איוב א', 6-12.

וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים
 לְהִתְנַצֵּב עַל-יְיָ: וַיָּבֹא גַם-הַשָּׁטָן בְּתוֹכָם: וַיֹּאמֶר יְיָ:
 אֶל-הַשָּׁטָן מֵאֵין תָּבֹא וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת-יְיָ: וַיֹּאמֶר מִשׁוֹט
 בְּאָרֶץ וּמִהַתְהַלֵּךְ בָּהּ: וַיֹּאמֶר יְיָ: אֶל-הַשָּׁטָן הֲשַׁמֵּת לְבָבְךָ
 עַל-עַבְדֵי אֵיבֹב כִּי אֵין כְּמֹהוּ בְּאָרֶץ אִישׁ תָּם וַיִּשָּׂר יִרְא אֱלֹהִים
 וְסָר מִרְעֵ: וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת-יְיָ: וַיֹּאמֶר הֲחִנַּם יִרְא אֵיבֹב
 אֱלֹהִים: הֲלֹא-אֵת שֹׁכֵת בְּעָדוֹ וּבְעַד-בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל-אֲשֶׁר-לוֹ
 מִסְבִּיב מַעֲשֵׂה יָדָיו פִּרְכָּת וּמִקְנֵהוּ פָרֶץ בְּאָרֶץ: וְאוֹלָם שְׁלַח-
 נָא יָדְךָ וְגַע בְּכָל-אֲשֶׁר-לוֹ אִם-לֹא עַל-פְּנֵיךָ יִבְרָכְךָ: וַיֹּאמֶר
 יְיָ: אֶל-הַשָּׁטָן הִנֵּה כָּל-אֲשֶׁר-לוֹ בְּיָדְךָ נָק אֵלָיו אֶל-תִּשְׁלַח
 יָדְךָ וַיִּצֵא הַשָּׁטָן מֵעַם פְּנֵי יְיָ:

- א. הסבר את הטענה של השטן בנוגע ליראת האלוהים של איוב. בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)
- ב. מה השטן מציע לעשות כדי להוכיח את טענתו? (4 נקודות)

/המשך בעמוד 11/

נביאי אמת ושקר

6. קרא דברים י"ח, 18-22.

יח נְבִיא אֱקִים לָהֶם מִקֶּרֶב אֲחֵיהֶם כְּמוֹד וְנִתְּתִי דְבָרִי
 יט בְּפִיו וְדַבֵּר אֵלֵיהֶם אֵת כָּל-אֲשֶׁר אֶעֱנֶנּוּ: וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר
 לא יִשְׁמַע אֶל-דְּבָרֵי אֲשֶׁר יִדְבֹר בְּשֵׁמִי אֲנֹכִי אֹרֵשׁ מֵעַמּוֹ:
 כ אֵךְ הַנְּבִיא אֲשֶׁר יִזְדָּר לְדַבֵּר דְּבַר בְּשֵׁמִי אֵת אֲשֶׁר לֹא-עֲוִיתִי
 לדַּבֵּר וְאֲשֶׁר יִדְבֹר בְּשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וּמֵת הַנְּבִיא הַהוּא:
 כא וְכִי תֹאמַר בְּלִבְּךָ אֵיכֹה נִדְעֵ אֶת-הַדְּבָר אֲשֶׁר לֹא-דַבַּרְתִּי
 כב הֵ: אֲשֶׁר יִדְבֹר הַנְּבִיא בְשֵׁם הֵ: וְלֹא-יִהְיֶה הַדְּבָר וְלֹא
 יבֹא הוּא הַדְּבָר אֲשֶׁר לֹא-דַבַּרְתִּי הֵ: כִּי דַבַּרְתִּי הַנְּבִיא לֹא
 תִּגְוֹר מִמֶּנּוּ:

- א. על פי פסוקים 18-20, מהו ההבדל בין נביא אמת לנביא שקר? בסס את דבריך על הכתוב.
 (3 נקודות)
- ב. (1) על פי פסוקים 21-22, מהו הקריטריון שעל פיו אפשר לדעת אם נבואה היא
 נבואת שקר? בסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)
- (2) מהו החיסרון של קריטריון זה? (3 נקודות)

תגובות לחורבן ושיבת ציון

7. קרא ישעיה מ', 3-5.

ג קוֹל קוֹרֵא בַּמִּדְבָּר פִּנּוּ דֶרֶךְ הֵ:
 ד יִשְׂרוּ בְעֵרְבָה מִסְלָה לְאֵלֵינוּ: כָּל-גִּיּוֹא יִנְשָׂא וְכָל-הָר וּגְבֻעָה
 ה יִשְׁפְּלוּ וְהִיָּה הָעֶקֶב לְמִישׁוֹר וְהָרִכְסִים לְבִקְעָה: וּגְלָה כְּבוֹד
 הֵ: וְרָאוּ כָל-בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִי הֵ: דְבַר:

הנביא מתאר שינוי שיחול בטבע.

- א. מהו שינוי זה? (4 נקודות)
- ב. קרא גם ישעיה, מ"ח, 20: "צאו מבבל ברחו מכשדים."
 על פי פסוק זה, מהי המטרה של הנביא בתיאור השינוי שיחול בטבע? (4 נקודות)

פרק שלישי — נושאי ההרחבה (8 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 8-9 (8 נקודות).

נביאי אמת ושקר

8. קרא מלכים א, כ"ב, 13-18.

והַמֶּלֶךְ
אֲשֶׁר-הָלַךְ לִקְרֹא מִיִּכְיָהוּ דָבָר אֱלֹהֵי לְאֹמֵר הַגְּדִינָא דְבַרְי
הַנְּבִיאִים פֶּה-אֶחָד טוֹב אֶל-הַמֶּלֶךְ יְהִי-נָא דְבַרְיךָ כְּדָבָר אֶחָד
דִּמְדָם וּדְבַרְתָּ טוֹב: וַיֹּאמֶר מִיִּכְיָהוּ חִי-יְהִי כִּי אֶת-אֲשֶׁר יֹאמֶר
יְהוָה אֱלֹהֵי אֲתוֹ אֲדַבֵּר: וַיְבֹא אֶל-הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֱלֹהֵי
מִיִּכְיָהוּ הַנֶּלֶךְ אֶל-רַמְתָּ גִלְעָד לְמַלְחָמָה אִם-נִחְדָּל וַיֹּאמֶר
טוֹ אֱלֹהֵי עַלְהּ וְהִצִּילָח וְנָתַן יְהוָה בְּיַד הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ
עַד-כִּמָּה פְעָמִים אֲנִי מִשְׁבִּיעֶיךָ אֲשֶׁר לֹא-תִדְבֹר אֱלֹהֵי רִקָּה
י אֱמַת בְּשֵׁם יְהוָה: וַיֹּאמֶר רֵאִיתִי אֶת-כָּל-יִשְׂרָאֵל נֹפְצִים אֶל-
הַדָּרִים בְּצִאֲן אֲשֶׁר אֵין-לָהֶם רֵעָה וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא-אֲדַנֵּם
ח לְאֵלֶּה יָשׁוּבוּ אִישׁ-לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם: וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל אֶל-
יְהוֹשָׁפָט הֲלֹא אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ לֹא-יִתְנַבֵּא עָלַי טוֹב כִּי אִם-רָע:

בפסוקים 15-18 בקטע שלפניך יש ביקורת מרומזת על יחסו של מלך ישראל לדברי נבואה. הסבר את הביקורת, ובסס אותה על הכתוב.

/המשך בעמוד 13/

תגובות לחורבן ושיבת ציון

9. קרא יחזקאל, ל"ג, 1-14.

א הִיִּתָּה עָלַי יַד-יְהוָה וַיִּצְיֵאֵנִי בְרוּחַ יְהוָה וַיְנַחֲמֵנִי בְּתוֹךְ הַבְּקָעָה
ב וְהָיָא מְלֵאָה עֲצָמוֹת: וְהֵעֲבִירֵנִי עֲלֵיהֶם סָבִיב וְסָבִיב וְהִנֵּה
ג רַבּוֹת מְאֹד עַל-פְּנֵי הַבְּקָעָה וְהִנֵּה יִבְשׁוֹת מְאֹד: וַיֹּאמֶר אֵלָי
ד בְּן-אָדָם הֲתַחְיֶינָה הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וַאֲמַר אֲדֹנָי יְהוִה אַתָּה
ה יָדַעְתָּ: וַיֹּאמֶר אֵלָי הִנְבֵּא עַל-הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֵלֵיהֶם
ו הָעֲצָמוֹת הַיְבֵשׁוֹת שִׁמְעוּ דְבַר-יְהוָה: כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה:
ז לְעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי מֵבִיא בָכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם: וְנָתַתִּי
ח עֲלֵיכֶם גִּידִים וְהֵעֵלְתִי עֲלֵיכֶם בָּשָׂר וְקִרַמְתִּי עֲלֵיכֶם עוֹר וְנָתַתִּי
ט בָּכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם וַיִּדְעַתֶם כִּי-אֲנִי יְהוָה: וַנִּבְּאֵתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי
י וַיְהִי-קוֹל כְּהִנְבֵּאִי וְהִנֵּה-רֵעַשׁ וְהִתְקַדְּבוּ עֲצָמוֹת עֵצִים אֶל-
יא עֲצָמוֹ: וְרֵאִיתִי וְהִנֵּה-עֲלֵיהֶם גִּידִים וּבָשָׂר עָלָה וַיִּקְרָם עֲלֵיהֶם
יב עוֹר מִלְמַעְלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם: וַיֹּאמֶר אֵלָי הִנְבֵּא אֶל-הָרוּחַ
יג הִנְבֵּא בְּן-אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל-הָרוּחַ כֹּה-אָמַר יְהוָה אֲדֹנָי יְהוִה:
יד מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בָּאֵי הָרוּחַ וּפְתִי בְּהַרְוָגִים הָאֵלֶּה וַיְחִיו:
יז וְהִנְבְּאֵתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי וַתָּבוֹא בָהֶם הָרוּחַ וַיְחִיו וַיַּעֲמֵדוּ עַל-
יח רַגְלֵיהֶם חִיל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד: וַיֹּאמֶר אֵלָי בְּן-אָדָם הָעֲצָמוֹת
יט הָאֵלֶּה כָּל-בְּיֹתֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה הִנֵּה אֲמַרְיָם יִבְשׁוּ עֲצָמוֹתֵינוּ
כ וְאָבְדָה תִּקְוַתֵנוּ נִגְזַרְנוּ לָנוּ: לָכֵן הִנְבֵּא וְאָמַרְתָּ אֵלֵיהֶם כֹּה-
כא אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה יְהוָה אֲנִי פָתַח אֶת-קְבֻרֹתֵיכֶם וְהֵעֵלְתִי
כב אֶתְכֶם מִקְבֻרֹתֵיכֶם עִמִּי וְהִבְּאֵתִי אֶתְכֶם אֶל-אֲדָמַת יִשְׂרָאֵל:
כג וַיִּדְעַתֶם כִּי-אֲנִי יְהוָה בְּפָתַחְתִּי אֶת-קְבֻרֹתֵיכֶם וּבִהְעֵלְתִי אֶתְכֶם
כד מִקְבֻרֹתֵיכֶם עִמִּי: וְנָתַתִּי רוּחִי בָכֶם וְחַיִּיתֶם וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם
כה עַל-אֲדָמַתְכֶם וַיִּדְעַתֶם כִּי אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי וַעֲשִׂיתִי נְאֻם-
:יְהוָה:

בחזון העצמות היבשות שלפניך הנביא יחזקאל מעודד את העם במצוקותיו.
הסבר את המצוקה של העם ואת דברי העידוד של הנביא.
בסס את דברך על הכתוב.

/המשך בעמוד 14/

פרק רביעי — קטע שלא נלמד (12 נקודות)

ענה על שאלה 10 חובה ועל שתיים מן השאלות 11-13 (לכל שאלה — 4 נקודות).

קרא יהושע, ט' 18-1.

ויהי כשמע

כֹּל-הַמְּלָכִים אֲשֶׁר בְּעִבְרֵי הַיַּרְדֵּן בָּהָר וּבַשְּׁפֵלָה וּבְכָל-חוֹף הַיָּם
הַגָּדוֹל אֶל-מוֹל הַלְּבָנוֹן הַחֲתִי וְהָאֲמֹרִי הַכְּנַעֲנִי הַפְּרִזִי הַחִוִּי
וְהַיְבוּסִי: וַיִּתְקַבְּעוּ יַחְדָּו לְהִלָּחֵם עִם-יְהוֹשֻׁעַ וְעִם-יִשְׂרָאֵל פֶּה
ג אָחָד: וַיֵּשְׁבִי גִבְעוֹן שָׁמָעוּ אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה
ד יְהוֹשֻׁעַ לְיַרְחֹו וּלְעָזִי: וַיַּעֲשׂוּ גַם-הֵמָּה בְּעֶרְמָה וַיֵּלְכוּ וַיִּצְטִירוּ
ה וַיִּקְחוּ שְׂקִים בָּלַיִם לְחַמּוּרֵיהֶם וְנֹאדוֹת יַיִן בָּלַיִם וּמִבְּקָעִים
ו וּמִצְדָּרִים: וְנִעְלֹוֹת בָּלוֹת וּמִטְלָאֹת בְּרַגְלֵיהֶם וַיִּשְׁלַמּוּת בָּלוֹת
ז עֲלֵיהֶם וְכָל לֶחֶם עֵינָם יָבֵשׁ הָיָה נִקְדִים: וַיֵּלְכוּ אֶל-יְהוֹשֻׁעַ
ח אֶל-הַמַּחֲנֶה הַגָּלְגָל וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו וְאֶל-אִישׁ יִשְׂרָאֵל מֵאֲרֶץ
ט רְחוֹקָה בָּאנוּ וְעַתָּה פְּדוּ-לָנוּ בְרִית: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ-יִשְׂרָאֵל
י אֶל-הַחִוִּי אוּלַי בְּקַרְבֵי אֲתָה יוֹשֵׁב וְאַיִךְ אֲכַדּוֹת-לְךָ בְרִית:
יא וַיֹּאמְרוּ אֶל-יְהוֹשֻׁעַ עֲבָדֶיךָ אֲנַחְנוּ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ מִי
יב אַתֶּם וּמֵאֵיזֵן תְּבֹאוּ: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מֵאֲרֶץ רְחוֹקָה מְאֹד בָּאוּ
יג עֲבָדֶיךָ לֵשֶׁם הַיְיָ אֱלֹהֶיךָ כִּי-שָׁמַעְנוּ שָׁמַעְנוּ וְאֵת כָּל-אֲשֶׁר
יד עָשָׂה בְּמִצְרַיִם: וְאֵת כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה לְשָׁנֵי מַלְכֵי הָאֲמֹרִי
יז אֲשֶׁר בְּעִבְרֵי הַיַּרְדֵּן לְסִיחֹן מֶלֶךְ חֲשִׁבּוֹן וְלַעֲזֹג מֶלֶךְ-חֲבָשׁוֹן
יח אֲשֶׁר בְּעַשְׁתְּרוֹת: וַיֹּאמְרוּ אֵלָינוּ זְקִינָנוּ וְכָל-יֹשְׁבֵי אֲרָצֵנוּ
יט לְאֹמֶר קַחוּ בְיָדְכֶם עֵידוֹל לְיָדְךָ וּלְכוּ לִקְרָאתֶם וְאִמְרַתֶם
כ אֲלֵיהֶם עֲבָדֵיכֶם אֲנַחְנוּ וְעַתָּה פְּדוּ-לָנוּ בְרִית: זֶה לְחַמְנוּ
כא חָם הַעֲטִידֵנוּ אֲתוּ מִבְּתִינֵנוּ בְּיוֹם צִיאָתֵנוּ לְלִכְתּ אֲלֵיכֶם וְעַתָּה
כב הִנֵּה יָבֵשׁ וְהָיָה נִקְדִים: וְאֵלֶּה נֹאדוֹת הַיַּיִן אֲשֶׁר מִלְּאֵנוּ
כג חֲדָשִׁים וְהִנֵּה הִתְבַּקְּעוּ וְאֵלֶּה שְׁלֹמוֹתֵינוּ וְנַעֲלִינוּ בָּלוֹ מִרַב
כד הַדָּרֶךְ מְאֹד: וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים מִצִּידִם וְאֵת-פִּי הַיְיָ לֹא שָׁאֲלוּ:
כה וַיַּעֲשׂ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ שְׁלוֹם וַיִּכְרַת לָהֶם בְּרִית לְחַיֵּיתָם וַיִּשְׁבְּעוּ
כו לָהֶם נְשִׂאֵי הָעֵדוּה: וַיְהִי מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים אַחֲרֵי אֲשֶׁר-

וַיֹּאמְרוּ
אֲכַרְתֶּם

כָּרְתוּ לַהֵם בְּרִית וַיִּשְׁמְעוּ בְּיַד-קַרְבָּיִם הֵם אֱלֹהֵי וּבְקַרְבָּנֵי הֵם
יִשְׁבְּעוּ: וַיִּסְעוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ אֶל-עַרְיָהֶם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
וַעַרְיָהֶם גִּבְעוֹן וְהַפְּיִדָה וּבְאֵרוֹת וְקָרִית יַעֲרִים: וְלֹא הָפוּם
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּיַד-נִשְׁבָּעוּ לַהֵם נְשִׂאֵי הָעֵדָה בְּהָאֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל וַיִּלְנוּ כָּל-הָעֵדָה עַל-הַנְּשִׂאִים:

ענה על שאלה 10 (חובה)

10. מהו ההבדל בין ההתנהגות של הגבעונים כלפי בני ישראל ובין ההתנהגות של שאר עמי כנען כלפי בני ישראל? בסס את דבריך על הכתוב.

ענה על שתיים מן השאלות 11-13.

11. הגבעונים הצטיידו בציוד מיוחד כדי לבצע את מזימתם. כתוב פריט אחד שהצטיידו בו, ותאר כיצד עזר להם פריט זה במזימתם.

12. קרא פסוק 7 שלפניך וגם דברים, כ', 16-18.

הסבר מדוע תחילה היססו אנשי ישראל לכרות ברית עם הגבעונים. בסס את דבריך על הנאמר בדברים, כ', 16-18.

13. קרא פסוקים 14-15 בקטע שלפניך.

בפסוקים אלה יש ביקורת מפורשת על הברית שנכרתה עם הגבעונים. הסבר את הביקורת.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך